¶ De ſancta Lucia virgine
Sermo primus.

MUlierem forteꝫ
quis inueniet. Prouer. xxxj. Tē
pore ſalomoīs nulla mulier inuenta ē for
tis. tpe aūt gratie inuenta eſt vna fortiſſi
ma. ſcꝫ beata vgo. Inuente ſunt ⁊ alie for
tes ſcꝫ ſancte virgines mundū cum carne
vincentes. inter quas fuit beata Lucia.
cuius fortitudo in trib9 apparuit. Primo
in hoc ꝙ vicit oīa blandimenta oīm vici-
oꝝ. ſcꝫ auariciā. luxuriā. ⁊ ſuperbiā. Aua-
riciā vicit ꝑ liberalitatem. qꝛ patrimoniū
erogauit. dedit aūt pauperib9 in vita oīa
⁊ ſeipſam Quia dedit pauperib9 habebit
celeſtem theſaurꝝ. Math. xxj. vende oīa q̄
habes ⁊ da pauperib9 ⁊ habebis theſaurū
in celo. Quia dedit in vita premiſit ad lo
cum ſecurꝝ. Math. Theſauriſate vobis
theſauros in celo ⁊c̄. Quia dedit oīa rece
pit centuplū Math. xix. Oīs qui reliq̄-
rit domū ⁊c̄. centuplū accipiet. Qui dedit
ſeipſum. i. corpus mortale recipiet ipſum
glorificatū. Philip. iij. Saluatorē expe-
ctamus dn̄m noſtꝝ ⁊c̄. ¶ Scd̄o vicit luxu
riā per virginitatē. vnde dixit agatha Io
cundū deo in tua virginitate habitaculuꝫ
prepaſti. Ex quo pꝫ ꝙ habitaculū men-
tis ſue fuit iocundū purꝝ ⁊ preparatum Fu
it iocundū. qꝛ nunꝗ̄ ſpūm ſanctū ꝑ pctm̄
ꝯtriſtauit. Ephe. iiij. Nolite ꝯtriſtare ſpi-
ritum ſanctū dei. Fuit purꝝ. qꝛ puritatem
mentis ⁊ cordoris ꝯſeruauit. ido dixit In
tua virginitate. vnde ipſa ait. Corrupto-
res mentis ⁊ corpis nunꝗ̄ ſciui Pſalm̄.
Domū tuam decet ſanctitudo dn̄e. Fuit
preparatum qꝛ omnib9 virtutib9 ſe ornauit
Eccēs. ij. Qui timent dn̄m preparabūt
corda ſua ¶ Tercio vicit ſupbiam per hu-
militatē. vnde humilians ſe dixit. Ancil
la xp̄i ſum. Aliqn̄ aīa eſt ancilla peccati.
Johan. viij. Oīs qui facit facit peccatū
ſeruus eſt peccati. Aliqn̄ nummi. Lu. xvj
Nō poteſtis deo ſeruire ⁊ mām̄one Aliqn̄
dyaboli. ij. Pe. ij. A quo q̇s ſupatus eſt
ei⁊ ⁊ ſeruus ē. Aliqn̄ ꝓprij corpis Ro. xvj
Chriſto dn̄o nō ſeruiūt. ſed ſuo ventri. hec
aūt noluit eē ancilla pcti. qꝛ hoc eēt dāna
bile. nec nūmi. qꝛ vitupabile. nec dyaboli
qꝛ periculoſum. nec ſui corpis. qꝛ ignoīo
ſum. ſed tm̄ xp̄i. qꝛ hoc eſt glo̾ſum. Prop
ter iſtam triplicē victoriā triplr̄ appellat̄.
Quia eī vicit luxuriā fuit templū dei. vn
de ait. Qui caſte viuūt templū ſunt ſpūſ
ſancti. Quia vicit auariciā facta eſt colū-
na padiſi. vn̄ cantat̄. Colūna es immobi
lis ⁊c̄ Quia vicit ſuperbiā accepit coronā
regni. vnde cantat̄ Oīs plebs te expectat
vt accipias coronā regni ¶ Scd̄o eius for
titudo apparet in hoc ꝙ vicit violentiā ho
ſtiū. vnde cantat̄ In tua patientia poſſe-
diſti aīam tuā lucia ſponſa xp̄i. odiſti que
in mundo ſunt ⁊ choruſcas cum angelis
ſanguine eñ ꝓprio inimicū ſubdiſti Ipſa
eñ vicit hoſtē interiorē. ideo dr̄ In tua pa
tientia. Prouer. xvj. Melior eſt patiens
viro forti. Hoſtem exteriorē. vnde ſequi
tur. Odiſti que in mundo ſunt. Gala. vj
Mihi mundus crucifixus ⁊c̄. Hoſteꝫ ſu
periorem. vnde dicitur. Sanguine ꝓprio
⁊c̄. Valde admirabile fuit ꝙ fragilis fe-
mina vicit hoſtem tam robuſtum. iuuen-
cula hoſtem tam antiquum. puella delica
ta hoſtem tam auſteruꝫ ¶ Tercio eius for
titudo apparet in hoc ꝙ vicit ſeuiciam tor
mentorum. quod patet ex quatuor. Naꝫ
virtus hominum ⁊ boum amiſit virtuteꝫ
trahendi. quia nec mille homines. nec mľ
ta paria boum ad lupanar ipſam trahe-
re poterant. Non enim hoc erat inconueni
ens. Quia ſicut dicitur prima ad Corin-
thios. vj. Tollens membra chriſti faciā
membra meretricis. abſit. ¶ Secundo ig-
nis amiſit virtutem comburendi Eccleſ.
lj. ca. Et in medio ignis non ſum eſtuata
Nec mirum. quia deſuper habebat rorem
ſaluificum qui ſcilicet igneꝫ refrigerabat.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Intus ignem diuinū. qui exteriorem ſu-
ꝑabat ignem. extra corpus virgineū. qđ
a combuſtione immune eſſe debebat. ſicut
ab igne ꝯcupiſcentie alienū fuerat Dañ.
iij. Illos autem omnino nō tetigit ignis
ꝓpter corpus virgineum. neq₃ ꝯtriſtauit
ꝓpter rorem ſaluificum nec quicq₃ mole-
ſtie intulit ꝓpter ignē₃ diuinū. ¶ Tercō gla-
dius amiſit virtutem ſecandi. q₃ ꝑcuſſa
in gutture gladio necari non potuit. ſ₃ q₃
diu voluit ſuꝑuixit. impetrauit eñ indu-
cias a dñio multiplici de cauſa. vt in le
genda habet̃. ſ. vt corpus domini reciperet
⁊ deo ſe recōmendaret. vt bonis timorē₃.
⁊ malis inſultatōem auferret. vt aduoca
tam ſe eis ꝓmitteret. vt pacem eccl̃ie red
ditā nunciaret. ¶ Quarto mors amiſit vir
tutem occidendi. q₃ mors ipſam nō inter
fecit ſed ipſa mortem occidit. ſ₃ eternam
mortem. Que eſt triplex. vna que ꝯſiſtit
ī pena ſenſus. occiſio h⁹ mortis ſignifica
ta eſt ī extinctōe ſui ignis naturalis. Alia
que ꝯſiſtit in carētia diuine viſionis que
tñ videt̃ a cordibus mūdis. iuxta illud
Mathei. v. Beati mūdo corde ⁊c̃. Hāc
mortem occidit q₃ mūdiciā mentis ⁊ cor
poris ꝯſeruauit. Alia eſt in ſeparatōe a con
ſortio beatoꝝ que vincit̃ ꝑ opa pietatis.
Lu. xvi. Facite vobis amicos ⁊c̃. Iſtam
occidit ꝑ opa miſcdie que habuit. q₃ to-
tum matrimoniū pauꝑib₉ erogauit.

¶ De eadem Sermo. ij.

Sapiencia edificauit ſibi domum
excidit colūnas ſeptē. Prouer.
ix. Chriſtus ſapiens architectus
domū quandam edificauit. in cuius ani-
mo habitauit ꝑ gratiam ⁊ in vtero ꝑ car-
nis ſbām. ⁊ iſta fuit virgo maria. Alias
plures domus edificauit. in quib₉ ꝑ grā₃
hitauit. quoꝝ ꝑncipua fuit ſcā. in q̄ vt eēt
domus firma ſeptem colūnas excidit. q₃
¶ in ea ſeptē virtutes poſuit. Pria eſt fidei
magnanimitas. Vñ dixit ei ſctā agatha.
Fides tua matri tue ſubuenit. ⁊ ecce ſana
ta eſt. Deus eñ eſt inacceſſibilis. j. Thi.
vj. Lucem hītat inacceſſibilem. Inuiſibi
lis. j. Thi. j. Regi aūt ſeculoꝝ immorta-
li inuiſibili ⁊c̃. Inuincibilis. Job. ix. Si
fortitudo queritur robuſtiſſimus eſt. Sanc
ta igit̃ lucia indigebat fide tanq₃ ſcala. vt
ad inacceſſibilem accederet ⁊ aſcenderet.
Roma. v. Per quē acceſſum habemus
ꝑ fidē. tanq₃ lucerna per quā inuiſibilem
ꝯſpiceret. Hebre. xj. Inuiſibilem eñ tan
q₃ videns ſuſtinuit. tanq₃ virtute fortiſſi-
ma per quam oīpotentem ſuparet ⁊ vin-
ceret. quam quidē tunc per orōnem vicit
qñ matri ſanitatem obtinuit. Unde xp̄us
poterat ſibi dicere illud Mat. xv. O mu
lier magna eſt fides tua fiat tibi ſicut vis
¶ Scđa eſt virginitas. Unde dixit ei aga-
tha. Jocundū deo in tua ꝟginitate hita-
culū preꝑaſti. hoc aūt ſponſo multū plac₃
ita ꝙ in ea tanq₃ in domo ꝓpria moratur.
Pſal. Domū tuā dñe decet ſanctitudo.
Tanq₃ prato florido ſpaciat̃ Cant. j. Lec
tulus noſter floridus. Tanq₃ cibo ſuauiſ
ſimo paſcit̃. Can. vj. Dilectus meus mi
hi ⁊ ego illi qui paſcit̃ inter lilia ¶ Tercia
eſt ad ꝑentes magna pietas. q₃ matri ſa-
nitatem obtinuit. voluit eñ habere cura₃
de matre. ⁊ ꝓpter dei preceptū Exodi. xx.
Honora prēm tuū ⁊ mrēm tua₃. ⁊ ꝓpter
xp̄i exemplū. qui de matre in cruce curam
habuit. ⁊ ꝓpter habendā dei ꝓmiſſionem
que addit̃ precepto cum đ₃. vt ſis longe-
uus ſuꝑ terram. ⁊ ꝓpter vitandam dei cō-
minationem qua đ₃ Exo. xxj. Qui male
dixerit patri vel matri morte moriatur.
Et intelligit̃ de vtraq₃ morte ⁊ vita. qui
enim honorat parentes a quibus h₃ vitā
deus etiam ꝯſeruat ſibi vitam corꝑalem
Qui vero inhonorat deus aufert ab eo. ¶
Quarta eſt ad pauperes magna liberali-
tas. Unde poteſt ſibi ꝯuenire illud Pro-
uerbioꝝ vltimo. Manū ſuam aperuit ino
pi. ⁊ palmas ſuas extendit ad pauperes.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Fruſtra autem mulier fortis manum ape
riret ſi nihil in manu haberet. Sancta igi
tur lucia habuit manū apertam. quia ſp̄
dabat. extenſam q̄ꝛ omnibꝫ dabat. ⁊ ple‑
nam q̄ꝛ abundanter dabat. ¶ Quinta eſt
eius humilitas que apparuit in hoc ꝙ ſe
non filiā vel ſponſam. ſed ancillam nomi
nauit dicens. Ancilla xp̄i ſum. Filia qui
dem dicit nobilitatē. ſponſa equalitatem
Ancilla vero humilitatem Ipſa igit̄ de ſe
ꝓſpere nolebat ea que videbant̄ eſſe ſub‑
limitatis vel equalitatis ſed humilitatis
¶ Sexta fuit ꝑſeuerantie firmitas. vnde a
it. Nunq̄ꝫ voluntatē meam ad ꝯſenſuꝫ tu
um poteris reuocare. Licet enim triplex
martirium paſſa fuerit. tamen ꝯſtanter ꝑ
ſeuerauit. Vnū habuit in carne ꝑ ſangui
nis effuſionem Exo. iiij. Sponſus ſang
uinū tu mihi es. Aliud in mente per pau
perū ꝯpaſſionem. Grego. Qui ꝯpaſſionē
exhibet in aliena neceſſitate. crucē portat
in mente Tercium in carne ⁊ mente ꝑ car
nis mortificatōem. Pſalm̄. Propter te
mortificamur tota die. ¶ Septima eſt cor‑
poris immobilitas. q̄ꝛ tanto pondere eaꝫ
fixit ſpūſſanctus. vt nullo modo moueri
poſſet. Ipſa enim fuit leuis ⁊ grauis. Le
uis. q̄ꝛ immunis a pondere peccatoꝝ expe
dita ab onere terrenoꝝ ⁊ plena plumis v̄
tutum. Hebre. xij. Deponentes om̄e pon
dus ſcꝫ terrenoꝝ ⁊ circumſtans nos pec‑
catum per patientiā curramus ſcꝫ pennis
virtutū. Fuit aūt grauis ſiue ponderoſa
non tm̄ in corpore per immobilitatē. ſede‑
tiam in corde ꝑ ſenſus maturitatē Sap̄.
iiij. Cani ſunt ſenſus hoīs ⁊c̄. per gratie
inſtabilitatem. Hebre. xiij. Optimū eſt
gratia ſtabilire cor. In ore per ſermonis
ponderoſitatem. Ecci. xxj. Verba ſapien
tum ſtatera ponderabunt̄ In corpore per
moꝝ grauitatē. ad Titū. ij. In omnibꝫ te
ipſum prebe exemplū. in doctrina. in inte
gritate. in grauitate. in ope per ꝯtinuitatē
Ecci. xxviij. Homo ſanctus in ſapientia
manet ſicut ſol.

¶ De eadem ¶ Sermo. iij.

Lucerna ſplendens ſuꝑ candela
brꝫ ſanctum ⁊ ſpecies ſpeciei. ſcꝫ
mulieris ſuper etatem ſtabilem.
Ecci. xxvj. Per lucernā a luce dictam in
telligitur ſancta Lucia a luce ſimiliter no
minata. de qua in verbis premiſſis qua‑
¶ tuor dicunt̄. Primo ꝙ fuit luminoſa cū
dicitur. Lucerna ſplendens. Fuit aūt lu
minoſa quadrupliciter. ¶ Primo a ſuperio
ri per diuine gratie refulgentiam Job. xx
viij. Qū ſplendebat lucerna ſuper caput
meum. Et ab inferiori per virginalē mun
diciam. Sap̄. iiij. O q̄ꝫ pulchra eſt caſta
generatio cum claritate. vnde dixit ei aga
tha. ſoror mea lucia virgo deo deuota In
hoc ꝙ fuit deuota habuit lucē ſuperiorē.
In hoc ꝙ virgo habuit lucem inferiorem
¶ Sc̄do ab interiori per mundā ꝯſcientiam
ij. Corin. iiij. Deus qui dixit de tenebris
lucem ſplendeſcere illuxit in cordibus ve
ſtris. Et ab exteriori ꝑ ꝯuerſatiōem hone
ſtam. Math. v. Sic luceat lux veſtra co‑
ram hominibꝫ vt videant opa veſtra bo‑
na ⁊c̄. ꝓpter hoc ipſa vocauit ſe templum
qđ quidem erat interius fulgidum. ⁊ ex‑
terius ornatū. ¶ Tercio a poſteriori dei be
neficia rememorando. ⁊ ab interiori futu
ra precauendo ⁊ pn̄tia ordinando. Deute
ro. xxxij. Vtinā ſaperent. ſ. preterita recogi
tando. ⁊ intelligerent. ſ. preſentia ordinā
do. ac nouiſſima ꝓuiderent. ſcꝫ futura pre
cauendo. Sic beata lucia dei beneficia re‑
cogitauit qn̄ dixit. nō ſunt iſta maleficia.
ſed beneficia dei. pn̄tia ordinauit qn̄ diui
tias ſuas pauperibꝫ dedit. futura preui‑
dit qn̄ pacem eccleſie redditā nunciauit.
¶ Quarto a dextris. q̄ꝛ inter ꝓſpera ſerua
uit temꝑantiam. Prouer. xiij. Eſt pauꝑ cuꝫ
in multis diuitijs ſit. ⁊ a ſiniſtris. q̄ꝛ in‑
ter aduerſa habuit patientiā. vnde dicit̄
de ea. In tua patia poſſediſti aīam tuā.
¶ Sc̄do fuit famoſa. qđ notat̄ cū d̄r. Suꝑ

candelabꝝ ſanctum Fuit autem famoſa
ex omnibꝫ cauſis ex quibꝫ aliquis famo
ſus efficit̃. Efficit̃ autem aliquis famo/
ſus multiplici rõne. Primo ꝓpter ſapien
tiam que apparuit in reſponſis. Luce. xxi.
Ego dabo vobis os ꝛ ſapientiã ꝛc. Se/
cundo ꝓpter potentiã que apparuit in mi/
raculis math. x. Dedit eis poteſtatẽ ſpi/
rituũ immũdoꝝ ꝛ vt curarent oẽm lang
uorem ꝛ infirmitatem. Tercio ꝓpter ſanc
titatem que apparuit in exemplis. Dedit
eñ exemplũ pietatis ad gentes. largita
tis ad paupes. caritatiſ ad oẽs. Judith
viij. Hec erat omnibꝫ famoſiſſima. qꝛ ti
mebat deum valde. Quarto ꝓpter pulcri
tudinez. que apparuit in decore puritatis
mẽtis ſcꝫ ꝛ corpis Heſter. vi. Erat heſter
famoſa valde ꝛ incredibili pulcritudine
oĩm oculis ãmirabilis videbat̃. Quĩto
ꝓpter fortitudinẽ que apparuit in tormen
tis Prouer. vlt. Mulierem fortem quis
inueniet. Tercio fuit ſpecioſa cum dꝛ.
ſpecies faciei. Scdm aũt Aug. d̃ trinita.
facies eſt pulcra qñ eſt dimenſa pariliter
affecta hilariter ꝛ colorata luculenter. Fa
cies igit̃ anime tũc ẽ pulcra qñ ẽ dimẽſa
pariliter quam dimenſionẽ parilẽ faciũt
fides ſpes caritas ꝛ bona opatõ. que ſcdm
Greg. ſunt equalia. qꝛ q̃tuz quis credit
tantũ ſperat ꝛc. Beata igit̃ lucia habuit
ſpem. qꝛ d̃ auxilio beate agathe ꝯfidit. ha
buit fidem. qꝛ matrem ſanauit. habuit ca
ritatez. qꝛ ꝓpter chriſti caritatem morti ſe
tradidit. Habuit bonam opationem. qꝛ
bona ſua paupibꝫ dedit. Scdo fuit affec
ta hilariter. ij. Coꝝ. ix. Hilarem datorez
diligit deus Gaudebat eñ deus ſeruata
virginitate. vnde dꝛ de theſauro virgini/
tatis math. xiij. Pre gaudio illius vadit
ꝛc. De ꝯſcientie puritate. ij. Coꝝ. j. Glo
ria noſtra hec eſt teſtimoniũ ꝯſcientie nr̃e
De penaꝝ acerbitate Roñ. v. Spe gau
dentes. in tribulatõe patientes. De glo/
rie ſecuritate Jbidem. Gloriamur in ſpe
glorie filioꝝ dei. Fuit etiam colorata lu/
culenter. Habuit eñ candorem puritatis
ruborem caritatis. ꝛ mille alios colores
multiplicis virtutis. Canti. j. Dilectus
meus candidus ꝛ rubicũdus. Quar
to fuit virtuoſa. qd̃ notat̃ cum dꝛ. Sup
etatem ſtabilem. Etas ſtabilis nõ eſt in/
uenta qꝛ tendit ad ꝑfectõnem. nec ſeniũ.
qꝛ deficit manifeſte. ſed eſt etas virilis qꝛ
tunc natura ſtat Beata ergo lucia lꝫ hũit
etatem iuuenilem in corpe. habuit tamẽ
ſtabilitatem virilez in mente. qꝛ vinci nõ
potuit nec matriſ monitis. math. x. Qui
amat patrem ꝛ matrẽ plus q̃ me ꝛc. nec
ſponſi blãdicijs. Heſter. j. Paruipendẽt
vxores impia maritoꝝ. nec irrogatis ob
probrijs. qñ iudex dixit. patrimoniũ tuũ
cum corruptoribus expendiſti. nec illatis
minis. qñ dixit. Ego faciam te duci ad lu
panar. nec adhibitis ſupplicijs. nec appo
ſitis violentijs. ideo colũna immobilis ẽ
vocata.

De sancto Thoma. Sermo. j.

UT ſapiens ar
chitect⁹ fundamentũ poſui
j. Coꝝ. iij. Perfecta dom⁹ ẽ
qñ eſt firma ꝛ pulcra. Talem domũ tho/
mas miſſus ad regem in die fabricauit. ſ.
firmam. qd̃ notat̃ cum dꝛ. Fundamẽtũ
poſui. Scdo pulcram cum dꝛ. vt ſapiẽs
architectus. Sapientis enim eſt pulcra
opa facere. Et qꝛ incipit a ſe. ideo domuz
anime ſue talem fecit. Primo firmam qꝛ
ſupra firmã petram ipſam fundauit Ma
thei. vi. Qui edificauit domũ ſuaz ſupra
petrã ꝛ deſcendit pluuia ꝛc. Thomas eñ
paſſus eſt temptatõnem a diabolo ſugge
rente. ꝛ hoc tpe dominice paſſiõis quãdo
ipſe ꝛ ceteri corruerũt. tunc habuit ventũ
qui ab aere venit. Paſſus eſt dubitatiõz
a deo ꝑmittente. ꝛ tunc habuit pluuiam
que de celo deſcendit. Paſſus eſt afflicti
onem a tyrãno ſeuiẽte ꝛ tunc hũit flumẽ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf